

Гаврилюк Владислав Вікторович,
здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: Марков Михайло
Миколайович, професор кафедри
оперативно-розшукової діяльності
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ПОЛІЦІЇ: ДЕЯКІ АСПЕКТИ

Стабільне та ефективне функціонування органів Національної поліції України є необхідною умовою захисту конституційного ладу, забезпечення законності і правопорядку, дотримання прав і свобод людини та громадянина [1]. Відповідно, корупція та інші форми прояву незаконної діяльності поліції підривають легітимність поліцейської організації.

Слід зазначити, що корупція в поліції – це не випадкове явище, з яким можна легко боротися за допомогою тимчасових заходів. «Реалізм» у цьому питанні вказує на те, що корупція в поліції є постійно повторюваним явищем. Так, згідно з даними стандартного опитування у 2020 році щодо рівня корупції в Україні, для населення поліція і прокуратура стоять на другому місці (37 %), а на думку представників бізнесу (41 %) – на першому місці, серед найбільш пріоритетних напрямів у протидії корупції. Що свідчить про необхідність пошуку нових та удосконалення існуючих превентивних антикорупційних заходів.

На сьогодні інституційна незалежність та операційна спроможність Національної поліції забезпечуються шляхом здійснення працівниками підрозділів внутрішньої безпеки комплексу правових, організаційних та практичних заходів, спрямованих на виявлення, запобігання, попередження та припинення фактів порушення поліцейськими, державними службовцями та іншими працівниками Національної поліції України вимог законодавства України, а також виявлення та усунення чинників, які негативно впливають на діяльність поліції що є складовою системи внутрішнього контролю Національної поліції.

Зокрема, серед завдань підрозділів внутрішньої безпеки Національної поліції – запобігання, виявлення, попередження і припинення корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень, що готуються або вчинені поліцейськими, державними службовцями та іншими працівниками поліції. У зв'язку з чим вони уповноважені в межах компетенції здійснювати:

організаційні та практичні заходи щодо реалізації працівниками поліції та дотримання вимог антикорупційного законодавства України;

комплекс оперативно-розшукових заходів, спрямованих на виявлення, попередження, припинення та документування корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень;

оперативне обслуговування системи Національної поліції України з метою своєчасного отримання даних про факти корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень, що готуються або вчинені працівниками поліції [2].

В разі виявлення фактів вчинення працівниками поліції адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією, працівники підрозділів внутрішньої безпеки уповноважені складати відповідно до вимог законодавства України протоколи про адміністративні правопорушення, застосовувати передбачені законом заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення. А також повинні інформувати керівників органів та підрозділів поліції, підприємств, установ та закладів, що належать до сфери управління Національної поліції України, про необхідність проведення службового розслідування та вжиття заходів реагування до осіб, які вчинили корупційні правопорушення чи не виконують вимоги антикорупційного законодавства України.

Так, за результатами діяльності підрозділів внутрішньої безпеки Національна поліція у 2020 році, до їх підрозділів надійшло 761 звернень від фізичних та юридичних осіб щодо неправомірних дій працівників поліції, пов'язаних з корупційними правопорушеннями. За результатами їх розгляду інформація у 317 повідомленнях знайшла своє підтвердження, інформація по 220 повідомленням зареєстрована в Єдиному реєстрі досудових розслідувань. До підрозділів поліції було направлено 209 подань про усунення причин та умов, що сприяли вчиненню корупційного, або пов'язаного з корупцією правопорушення. За направленими поданнями проведено 89 службових розслідувань, 92 особи притягнуто до дисциплінарної відповідальності, у тому числі 19 осіб було звільнено зі служби в поліції.

За оперативними даними підрозділів внутрішньої безпеки Національної поліції складено 632 протоколи про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією, за видами: ст. 172-4 КУпАП – 3; ст. 172-5 КУпАП – 2; ст. 172-6 КУпАП – 567; ст. 172-7 КУпАП – 47; ст. 172-8 КУпАП – 5.

Кількість осіб, щодо яких складено протоколи про вчинення адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією – 609 і накладено 346 адміністративних стягнень за правопорушення, пов'язаних з корупцією.

Закрито відповідні адміністративні провадження без накладення стягнення за – 179 протоколами. Притягнуто до адміністративної відповідальності – 346 осіб. Звільнено з посади, у зв'язку з притягненням до відповідальності за адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією одну особу[3].

Проте слід зазначити, що лише скарги, повідомлення юридичних і фізичних осіб про вчинені працівниками поліції

корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення не можуть бути єдиним ефективним способом протидії корупції. Враховуючи, що превентивні заходи завжди спрямовані на попередження негативних явищ вважаємо, що організаційно-правові заходи, які пов'язані із протидією корупції в Національній поліції поряд із виявленням фактів корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень повинні спрямовуватися і на запобігання цьому явищу. У зв'язку з чим необхідно вчасно вживати відповідних заходів, які можуть бути обрані з урахуванням особливостей виявлених фактів корупційних правопорушень. Які у своїй сукупності повинні бути спрямовані на подолання цього явища.

Список використаних джерел

1. Шатрава С.О. Запобігання корупції в діяльності органів Національної поліції, як необхідна складова антикорупційної політики держави. *Forum Prava*. 2017. № 5. С. 427. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index (дата звернення: 12.01.2020).

2. Положення про Департамент внутрішньої безпеки Національної поліції України: затв. наказом Національної поліції України від 31.07.2019 №765.

3. Національна доповідь щодо реалізації засад антикорупційної політики у 2020 році (проект). Національне агентство з питань запобігання корупції. С. 345-346. С. 486. URL: https://nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2021/06/NAZK_Nats.dopovid_15_06.pdf (дата звернення 30.08.2021).

Гудкова Ганна Сергіївна,

аспірантка кафедри економічної безпеки
та фінансових розслідувань Національної
академії внутрішніх справ

РЕАЛІЗАЦІЯ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ В ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ

Корупція є негативним явищем, яке призводить до вкрай деструктивних політичних та економічних наслідків, знижує довіру населення до влади, гальмує розвиток держави, її економіки, залучення іноземних інвестицій, стає на заваді євроінтеграції та значним чином шкодить розвитку державних інститутів та приватного сектору.

Головна мета реформ в державі, як було задекларовано в Антикорупційній програмі Адміністрації Президента України та розвинуто в урядовій Реформі «Верховенство права та боротьба з корупцією» [1] – створити дієву систему запобігання проявам корупції, що базуватиметься на принципах правопорядку, належного управління державними справами та майном, чесності й невідчужуваності, активного громадського контролю. На реалізацію задекларованих позицій протягом останніх років в країні було прийнято великий пакет